3. Сук П.Л. Облік виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції в умовах ринку: методологія і практика / П.Л. Сук. – К.:НАУ, 2010. – 330 с.

4. Облік сільськогосподарської діяльності: навчальний посібник / [Лузан Ю. Я., Жук В. М., Гаврилюк В. М. і ін.]; за ред. В. М. Жука. – К.: Видавництво ТОВ "Юр-Агро-Веста", 2007. – 368 с.

5. Шмиголь Н.М. Методи управління прямими та непрямими доходами підприємства в умовах конкуренції / Н.М. Шмиголь // Економіка: проблеми теорії та практики. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2010. – Вип. 2.

УДК 631.11:658.155

НАПРЯМКИ ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКІВ ВІТЧИЗНЯНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сіренко Н.М., д.е.н., доцент, Бурковська А.В., к. е. н., доцент, Безугла Н.С., магістрант

Миколаївський державний аграрний університет

Розглянуто вплив фінансових результатів на економіку країни. Виділені основні проблеми, які перешкоджають розвитку сільськогосподарських підприємств. Запропоновано шляхи покращання фінансових результатів діяльності.

The article considers the influence of financial results on the economy of the country. It distinguishes the key problems preventing the development of agricultural enterprises. The ways of improving financial results of the activity are suggested.

Постановка проблеми. Кожне підприємство намагається досягти позитивного фінансового результату для свого подальшого існування та розвитку в конкурентних умовах ринку. Отримання прибутку та унеможливлення виникнення збитків стає першочерговим завданням для господарства. Тому особлива увага в ході аналізу фінансових результатів приділяється виявленню резервів зростання прибутку. Від розміру прибутку залежить існування не лише підприємства, але й процвітання держави та добробут населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми підвищення ефективності аграрних підприємств в умовах ринкових перетворень знайшли відповідне відображення у наукових працях вчених-аграрників: В. Я. Амбросова, В. Г. Андрійчука, О. В. Ареф'євої, Є. І. Балалової, О. Ю. Єрмакова, Ф. В. Зінов'єва, О.В. Крисального, Т.Б. Кузенко, Ю. Я. Лузан, М. Й. Маліка, А. П. Ковальова, Л. А. Лахтіонова, В.Т. Савчука та багатьох інших.

Резерви до нарощування результативності визначаються сполученням технологічних можливостей та особливостей ринкової поведінки видів економічної діяльності щодо задоволення потреб споживачів. Але, на жаль, ще не всі резерви збільшення прибутку виявлені.

Постановка завдання. Метою даної статті є визначення впливу фінансово–господарських показників на результати діяльності підприємств, напрямків покращання фінансових результатів за рахунок аналізу виробничо-збутової діяльності сільськогосподарських підприємств, а також розробка пропозицій щодо ефективного функціонування сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрний сектор України є важливою складовою національної економіки, яка виконує особливу роль щодо забезпечення продовольчої безпеки держави. Питання ефективного господарювання сільськогосподарських підприємств і надалі залишається актуальним як в науковому, так і в практичному плані.

Метою діяльності будь-якого сільськогосподарського підприємства є отримання прибутку і саме на це направляється робота усіх його підрозділів.

Основним джерелом формування доходів для багатьох сільськогосподарських підприємств є реалізація виробленої продукції, тому найважливішими внутрішніми чинниками зростання прибутку є збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості, поліпшення якості продукції.

Не можна звинувачувати тільки сільськогосподарських товаровиробників у низькому рівні прибутковості, бо вони і так працюють на межі можливостей. Про це свідчить той факт, що продуктивність праці в сільськогосподарських підприємствах постійно підвищується.

Оскільки своєчасне і повне надходження виручки від реалізації є предметом особливої і постійної уваги підприємств, то фінансові служби у взаємодії зі збутовими та виробничими підрозділами домагаються суворого додержання договірної дисципліни поставок щодо асортименту, якості продукції, ритмічності відвантаження продукції споживачам, пильно слідкують за своєчасністю розрахунків за продукцію.

Отриманий у результаті підприємницької діяльності доход синтезує в собі всі найважливіші сторони роботи підприємства. Щоб доход підприємства зростав, воно повинне нарощувати обсяги виробництва і реалізації товарів, робіт, послуг; розширювати, орієнтуючись на ринок, асортимент і якість продукції; впроваджувати заходи щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників [2].

Одним з найвагоміших факторів забезпечення належного рівня доходності будь-якого виробництва є його техніко-технологічний рівень. В Україні відбулася руйнація матеріально-технічної і технологічної бази сільського господарства, землі, людських ресурсів, села.

Значне скорочення кількості сільськогосподарської техніки, її відчутний моральний і фізичний знос негативно впливають на ефективність виробництва. Не впроваджуються новітні технології вирощування сільськогосподарських культур, розширюються площі необроблюваних земель. Неможливість вчасного проведення необхідних агротехнічних заходів спричиняє великі втрати врожаю. В результаті зменшуються обсяги виробництва і зростає собівартість сільськогосподарської продукції.

Зниження собівартості продукції є потужним фактором підвищення прибутковості, але в сучасних умовах у сільськогосподарських підприємств доволі обмежені можливості щодо цього. Більше резервів зниження собівартості продукції можуть знайти великі підприємства, так як вони є більш ефективними.

Ефективність виробничо-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства характеризує загальні результати господарю-

вання, ступінь використання матеріально-технічних і трудових ресурсів, віддачу довгострокових капітальних вкладень та рівень поточних витрат на виробництво і реалізацію сільськогосподарської продукції. Щодо результативності його фінансової підприємницької діяльності, то ми погоджуємось з думкою Лузан Ю. Я., вона має відображати рівень прибутковості та рентабельності виробництва [1].

Протягом останніх років основними негативними факторами, що спричинили кризові явища в фінансово-економічній системі, були: скорочення зовнішнього попиту; погіршення фінансових результатів діяльності підприємств; зниження ділової активності; скорочення платоспроможності населення; наявність інфляційних процесів в Україні.

Збільшення обсягів виробництва продукції сільського господарства внаслідок негативного впливу світової фінансової кризи не дало змоги покращити фінансові результати галузі та життєвий рівень сільського населення. Крім того, незбалансованість пропозиції та попиту сільськогосподарської продукції, низька платоспроможність населення суттєво обмежують ємність внутрішнього ринку і призводять до ускладнення цінової ситуації на окремих продовольчих ринках країни [2].

У такій ситуації найважливішим напрямом вирішення проблеми розвитку аграрної сфери є застосування певного механізму, за допомогою якого досягається фінансова стабільність і забезпечується ефективність діяльності підприємства, що передбачається самою сутністю поняття «фінансова безпека».

Тобто економічна суть фінансової безпеки полягає у запобіганні негативному впливу чинників зовнішнього і внутрішнього ризику, можливості доступу до кредитних ресурсів, позитивній інвестиційній привабливості підприємства [3].

Здатність зберігати і нарощувати свій фінансовий потенціал, забезпечувати реалізацію своїх фінансових інтересів, зберігати необхідний рівень фінансової незалежності і стабільності, складаючи основний зміст поняття фінансової безпеки підприємства, є одночасно найважливішими фінансовими передумовами забезпечення його стійкого розвитку [1].

Ми погоджуємося з думкою Ареф'євої О. В. та Кузенко Т. Б. [3], що з метою покращання організації формування та розподілу прибутку в господарстві пропонуємо:

1) дотримуватися планування господарської і фінансової діяльності;

2) намагатися зменшити витрати на виробництво продукції;

3) вчасно проводити розрахунки з кредиторами, не допускати виникнення заборгованостей;

4) з метою прискорення одержання інформації, необхідної для управління виробництвом, необхідно запровадити автоматизацію обліку, фінансового аналізу;

5) піднести престиж сільськогосподарської праці за допомогою поліпшення умов і режиму праці в сільському господарстві.

Перераховані вище пропозиції певною мірою будуть сприяти успішному виходу підприємств з кризи, дозволять стабілізувати його фінансовий стан.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного аналізу, можна надати наступні пропозиції аграрним підприємствам щодо зростання прибутку:

1) удосконалювати структуру виробництва відповідно до потреб ринку, забезпечувати оптимальне сполучення галузей у рамках внутрішньорайонної спеціалізації;

2) поліпшити якість продукції; підвищити продуктивність праці;

3) збільшити обсяги виробництва і зменшити собівартість сільськогосподарської продукції рослинництва за рахунок підвищення врожайності, яке в свою чергу можливо за рахунок підвищення витрат на 1 га. Максимально знизити собівартість виробництва продукції рослинництва дозволяє оптимізація розмірів посівних площ. Зниження собівартості виробництва продукції тваринництва пов'язане з підвищенням щільності поголів'я скота та птиці і зниженням, завдяки цьому, витрат на 1 голову. Разом з тим, сума витрат на корми повинна скорочуватись. Це може бути досягнуто за рахунок використання більш дешевих кормів і максимально ефективного використання природних кормових угідь, розширення посівів багаторічних трав;

4) маркетинговій службі підприємства проводити моніторинг ринку збуту з метою виявлення найбільш вигідних каналів реалізації та інформаційного забезпечення формування цінової політики підприємства; економічній службі -розробити систему нормативів для аналізу відхилень витрат та запровадження режиму економії і забезпечення зниження собівартості, що дозволить задіяти виявлені резерви зростання фінансових результатів;

5) удосконалити обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими ресурсами та фінансовими результатами;

6) здійснювати впровадження інформаційних систем і програмного забезпечення в облік і управління на основі програми «1 С: Бухгалтерія 7.7»;

7) приділяти увагу аналізу фінансових результатів від надзвичайних подій, тобто чітко розрізняти де було справжнє стихійне лихо, а де звичайна недбалість, безгосподарність. Недопущення збитків від цих подій є резервами зростання прибутку.

Тільки завдяки поєднанню зусиль селян і держави можна подолати збитковість сільськогосподарського виробництва

Література:

1.Лузан Ю.Я. Напрями розвитку сільськогосподарського виробництва і соціальної сфери села / Ю. Я. Лузан // Економіка АПК. – 2009. – №7. – С. 3-12.

2.Балалова Є.І. Оцінка фінансових результатів: реверсивний і статистичний підходи / Є. І. Балалова // Фінанси та кредит. – 2007. – № 36. – С. 50-56.

3.Ареф'єва О.В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №1. – С. 101.